

IS DE BIJBEL
TIJDGEBONDEN?

J. Klein Haneveld e.a.

Is de Bijbel tijdgebonden?

Vragen rondom het Schriftgezag

*Is de Bijbel tijdgebonden?
Vragen rondom het Schriftgezag*

Copyright © OudeSporen online uitgeverij

Eerste editie 2015

Redactie: Hugo Bouter

Vormgeving: Jan Paul Spoor

ISBN/EAN 978-94-91797-23-1 (E-boek)

ISBN/EAN 978-94-91797-30-9

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werk ten volle toegerust'.

2 Timoteüs 3:16-17

Inhoud

Woord vooraf	9
1. Is de Bijbel tijdgebonden?	11
1.1. De Bijbel is actueel	11
1.2. De onveranderlijke geldigheid van Gods Woord	12
1.3. Tijdgebondenheid?	13
2. Het gezag van de Bijbel	17
2.1. Wat zegt de Bijbel zelf?	17
2.2. Het getuigenis van Christus over de Schrift	18
2.3. Het getuigenis van de apostelen over het O.T.	20
2.4. Het getuigenis van de apostelen over het N.T.	21
2.5. Gods openbaring aan ons	22
2.6. Een sleutel voor het verstaan	24
2.7. Goddelijke inspiratie.	25
3. Wat moeten we aan met schijnbare tegenstrijdigheden in de Bijbel?	29
3.1. Heeft de Bijbel nog gezag?	29
3.2. Tegenspraak	30
3.3. Onze logica	32
3.4. Enkele voorbeelden	33
4. Slotopmerkingen	35

Woord vooraf

Zo'n 45 jaar geleden werd er in Den Haag een studiedag gehouden over de aard van het Schriftgezag, dit mede naar aanleiding van negatieve ontwikkelingen in de christenheid in de jaren '60 van de vorige eeuw en daarna. Denk aan het optreden van Kuitert en Wiersinga, en de veranderende Schriftvisie die hiermee samenhang. De verslagen van deze dag zijn gepubliceerd in het tijdschrift "Bode des Heils in Christus", jaargang 113 (1970). Hiervan heb ik een bewerking gemaakt, die u nu in de vorm van dit boekje wordt aangeboden.

De titel is ontleend aan de lezing van J. Klein Haneveld, die jarenlang redacteur is geweest van bovengenoemd bijbelstudieblad. Hij was de oudere broer van de later meer bekend geworden Jb. Klein Haneveld (oom Jacob). De andere drie bijdragen waren van de hand van br. H.L. Heijkoop en de gebroeders Fijnvandraat. De laatste lezing van die dag door J.Ph. Fijnvandraat, over de verhouding tussen Bijbel en wetenschap, is niet opgenomen in het boekje, omdat die nogal wetenschapstheoretisch van aard was. Deze bijdrage had de bedoeling de menselijke beperkingen aan te tonen van wat men wel 'de wetenschap' noemt. De teneur was dat die nooit verder kan gaan dan de dingen 'onder de zon', zoals de Prediker het uitdrukt, terwijl wij voor de dingen van God nu juist zijn aangewezen op openbaring van *boven*. Dat is wat prof. Kuitert en anderen echter ontkenden. Kuitert stelde dat alle goddelijke openbaring uiteindelijk van *benen* komt, dus van louter menselijke oorsprong is. Wat is het tragisch dat deze

geleerde geëindigd is als agnost en nu moet zeggen dat hij God overal heeft gezocht, maar Hem niet heeft gevonden!

Interessant is dat de vier sprekers niet alleen geestelijke verwantschap vertoonden als broeders in Christus, die opkwamen voor het gezag van Gods Woord, maar dat ze ook door familiebanden aan elkaar waren verbonden als broers en zwagers e.d. Ik heb hen leren respecteren als bijbelleraars, die met geestelijk gezag de Schriften konden openen. Dit boekje levert hiervan m.i. ook het bewijs. Br. J. Klein Haneveld laat zien dat het antwoord op de gestelde vraag over mogelijke tijdgebonden aspecten van Gods Woord door de Bijbel zélf wordt gegeven. Wat zegt de Schrift? Die houding is ook tekenend voor de bijdrage van zijn zwager H.L. Heijkoop over het gezag van Gods Woord. Ik hoop dat de Here Zijn zegen aan deze uitgave zal verbinden. *'Het openen van Uw woorden verspreidt licht, het geeft de onverstandigen inzicht'* (Ps. 119:130).

Gouda, juni 2015

H. Bouter

1. Is de Bijbel tijdgebonden?

1.1. De Bijbel is actueel

De Bijbel is niet alleen voor een zekere tijd in het verleden gegeven aan het volk Israël; ook *nu* spreekt God tot ons door Zijn Woord. Hij heeft niet alleen gesproken, Hij spreekt *nóg*. De Bijbel is van alle tijden, omdat hij *boventijdelijk* is. Dat volgt uit het feit dat de Heilige Geest de eigenlijke Auteur van dit boek is.

Het is duidelijk dat deze Schriftbeschouwing ontleend is aan de Schrift zelf. Anders gezegd: we geloven en belijden dat de Bijbel het door de Heilige Geest ingegeven Woord van God is – en daarom volmaakt en gezaghebbend voor alle tijden, in het bijzonder voor ons als christenen, omdat de Bijbel zèlf dat zegt. Men zou daartegen kunnen inbrengen dat dit een cirkelredenering is. Men moet echter bedenken dat deze redenering haar uitgangspunt vindt in God, want ons geloof in het Woord van God vindt zijn grond in het geloof in God Zelf.

God heeft Zichzelf geopenbaard in Zijn wezen en in Zijn doen, in Zijn plannen en gedachten, en die goddelijke openbaring is de waarheid: “Uw Woord is de waarheid” (Joh. 17:17). God Zelf is de eeuwige God en daarom is ook Zijn Woord eeuwig blijvend. Het is het levende en blijvende Woord van God (1 Petr. 1:23). Alles mag veranderen in deze wereld, het Woord van God blijft

wat het altijd geweest is: de openbaring van God. Daarom is de Bijbel niet tijdgebonden, maar onveranderlijk en blijvend.

1.2. De onveranderlijke geldigheid van Gods Woord

De onveranderlijke geldigheid van de geschreven openbaring wordt op de volgende wijze door de apostel Paulus onderstreept: “Alles wat te voren geschreven is, is tot *onze* lering geschreven” (Rom. 15:4). En in Romeinen 4:23 schrijft hij: “Het is echter niet alleen ter wille van hem (d.i. Abraham) geschreven, dat het hem toegerekend werd, maar ook ter wille van *ons* (...)”. In 1 Korintiërs 10:11 lezen we: “Al deze dingen nu (...) zijn beschreven tot waarschuwing voor *ons*, op wie de einden van de eeuwen gekomen zijn”. De psalmdichter zegt: “Van oudsher weet ik uit Uw getuigenissen dat U ze *voor eeuwig* hebt vastgesteld” (Ps. 119:152). En in vers 160 zegt hij: “Heel Uw woord is de waarheid, al Uw rechtvaardige verordeningen zijn *voor eeuwig*”. En ten slotte hebben we het getuigenis van Jesaja: “Het woord van onze God houdt *eeuwig* stand” (Jes. 40:8).

Als het boek van God Zelf is de Bijbel dus overdekt met de glans van de eeuwigheid. Gods Woord staat boven de tijd, boven de geschiedenis van het menselijk geslacht en richt zich daarom tot alle geslachten. De hele Bijbel is *voor* ons en tot onze lering geschreven, maar het gaat niet altijd *over* ons. Beloften aan Israël gegeven mag de christelijke gemeente zich niet zonder meer toe-eigenen. Maar ook al spreekt Gods Woord op vele plaatsen niet rechtstreeks tot ons, ook dan kunnen we daar beginselen vinden die voor ons betekenis en waarde hebben.

De Schrift is steeds normatief: ze schrijft voor, geeft vermaningen, geboden en verboden. Maar daarbij geeft ze zélf aan of die normen, voorschriften, geboden en verboden voor

een bepaalde tijd of voor bepaalde mensen gelden of golden, ofwel voor alle tijden en ook met name voor ónze tijd gelden.

1.3. Tijdgebondenheid?

Dat is evenwel een heel andere zaak dan wat men de tijdgebondenheid van de Bijbel noemt. Daarmee bedoelt men dat de bijbelwoorden slechts weergeven hoe mensen in *hun* tijd de dingen zagen en beleefden. Wij, mensen van de twintigste eeuw, hebben zoveel meer kennis en inzicht dan de bijbelschrijvers, wij weten beter. Men geeft dan aan de uitspraken van de Schrift een relatieve waarde, en geen absolute geldigheid. De Schrift wordt op die manier gerelativeerd en de mening van mensen wordt verabsoluteerd. Wat hedendaagse ‘wijzen en verstandigen’ beweren, wordt geloofd als de ultieme waarheid.

Het denken van de mens en de mens zelf wordt dan tot maatstaf van alle dingen gemaakt. Men stelt dus het ‘eigen ik’ centraal, en dat duldt niets boven zich. Men verwerpt alles wat door het menselijk verstand niet begrepen wordt, dikwijls met een beroep op de zogenaamde resultaten van wat men noemt ‘de wetenschap’. De eigenlijke reden voor het niet-aanvaarden van de uitspraken van Gods Woord ligt echter niet zozeer in de sfeer van het verstand als wel in de wils- en gevoelsfeer. Men *kan* niet geloven dat een of andere duidelijke aanwijzing van de Schrift ook nu nog geldt, omdat men het niet *wil* geloven. Men geeft wel toe dat het zo geschreven staat, maar – hier begint de relativering – je moet het *anders* zien. Het eindigt bij de verabsolutering van de mening van de mens. Waarom we het anders moeten zien, blijft volstrekt onduidelijk.

Er zijn dingen die ons uitdrukkelijk geboden of verboden worden in het Woord van God. Als onze gezindheid goed is, maken we daar geen probleem van. Dan doen we de wil van

God eenvoudig, omdat we gehoorzaam willen zijn. Dat heeft niets te maken met ons inzicht. Misschien begrijpen we niet helemaal waarom God bepaalde dingen van ons vraagt, en misschien zien we de noodzaak of het nut ervan niet in. En dan zijn er die denken: 'Het zal wel niet voor ons bedoeld zijn, het zal alleen voor die tijd geweest zijn!'

Maar God vraagt niet in de eerste plaats van ons of wij Hem *begrijpen*. Wij doen Gods wil niet, omdat wij het met Hem eens zijn, maar omdat wij Hem *geloven* en aan Hem *gehoorzaam* willen zijn. Dat we als gelovigen niet moeten liegen of stelen, niet moeten kwaadspreken, dat er geen vuile taal uit onze mond behoort te komen – dat alles kunnen we nog wel begrijpen en het ook van harte onderschrijven. Zo belangrijk is dat laatste overigens niet. Als we in de Schrift lezen dat de vrouw een *macht* op haar hoofd moet hebben ter wille van de engelen; en ook dat iedere vrouw die bidt of profeteert met ongedekt hoofd, haar hoofd onteert (1 Kor. 11), dan zijn we geneigd te gaan discussiëren. Zou dat nu wel nodig zijn? Zou de Heer dit zo belangrijk vinden? Of wij ons dit niet kunnen voorstellen, is niet het punt waarop het aan komt. Het komt erop aan dat wij de wil van God willen doen en ons buigen voor de uitspraken van Zijn Woord.

Waar in en bij wie ligt de *maatstaf* voor de beoordeling of de Bijbel in een bepaalde uitspraak tijdgebonden is? Wie maakt uit wat voor nu geldt, en wat voor vroegere tijden gold? Het antwoord is: dit doet God Zelf in Zijn eigen Woord. Daarom willen we niet het oor lenen aan de bijbelcritici. Hun inzichten verschillen onderling en ze veranderen met de tijd! Theorieën komen en verdwijnen na kortere of langere tijd.

Niet de Bijbel is tijdgebonden, maar de visie van de bijbelcritici! Het Woord van God houdt stand in eeuwigheid en zal geen duimbreed wijken. Altijd weer blijkt het het woord van het leven te zijn voor ieder die eerbiedig ervoor buigt. Wat een

genade en wat een voorrecht is het te midden van een wereld die van God niet wil weten en die Christus heeft verworpen en geen enkele zekerheid biedt, het eeuwige Woord van God te bezitten, de openbaring van God Zelf, die vastheid biedt en volkomen waar is.

2. Het gezag van de Bijbel

2.1. Wat zegt de Bijbel zelf?

Wij kunnen in verband met de vraag over het gezag van Gods Woord het beste de Bijbel zelf aan het woord laten. Wat zegt de Bijbel van zichzelf? We beginnen daarbij met het bijbelboek Openbaring, waar wij in het laatste hoofdstuk lezen: *“Ik betuig aan een ieder die de woorden der profetie van dit boek hoort: Als iemand aan deze dingen toevoegt, God zal hem toevoegen de plagen die in dit boek beschreven zijn; en als iemand van de woorden van het boek van deze profetie afneemt, God zal zijn deel afnemen van de boom des levens en van de heilige stad, die in dit boek beschreven zijn”* (Openb. 22:18-19).

Het verbod om iets toe te voegen aan de profetie of iets ervan af te doen betreft hier speciaal het boek Openbaring. Maar als dit geldt voor deze speciale profetie, dan heeft het ook kracht wat de profetie in het algemeen betreft! En het principe is ook van toepassing op het *geheel* van de goddelijke openbaring, dus de hele Schrift. Een dergelijke uitspraak komt trouwens op meer plaatsen in de Bijbel voor, en wel in Deuteronomium 4:2; 12:32; Jeremia 26:2 en Spreuken 30:5-6. Deze klemmende vermaningen om niets eraan toe te voegen of ervan af te nemen, tonen in het bijzonder de verhevenheid van Gods Woord.

Wij willen in dit verband ook stilstaan bij de begrippen ‘de Schrift’ en ‘de Schriften’. Het eerste is een totaalbegrip en duidt het hele Woord van God aan. Het laatste geeft weer dat de Schrift uit onderdelen, *geschriften*, bestaat. De Joden verdeelden het Oude Testament in:

- (a) de wet, de boeken van Mozes;
- (b) de profeten;
- (c) de psalmen en andere geschriften.

Zie in dit verband bijvoorbeeld Lucas 24:27 en 44. Daarbij hebben we te bedenken dat de geschiedkundige boeken Jozua, Richteren, Samuël en Koningen onder de *profeten* vielen.

2.2. Het getuigenis van Christus over de Schrift

Het is van groot belang de waarde van de uitdrukking ‘de Schrift’ te onderzoeken. Er zijn heel wat woorden van God, die nooit schriftelijk zijn vastgelegd, zoals er ook vele woorden en werken van de Heer Jezus niet in de evangeliën staan opgetekend. Deze zijn dus nooit tot *Schrift* geworden. De waarde van het geschreven Woord, van de schriftelijk vastgelegde openbaring van God, blijkt heel duidelijk uit een woord van de Heer tot de Joden.

Eerst zei de Heiland: “Want als u Mozes geloofde, zou u Mij geloven, want hij heeft over Mij geschreven” (Joh. 5:46). Als zij de mededelingen van Mozes aangaande de Messias niet aannamen, hoe zouden zij dan geloven in Hem die de vervulling ervan was! Daarop vervolgt Hij echter met de woorden: “Maar als u zijn geschriften niet gelooft, hoe zult u Mijn woorden geloven?” (Joh. 5:47). Hier stelde de Heer het geschreven woord van Mozes nog hoger dan Zijn gesproken woorden. Van Zijn eigen woorden getuigde Hij: “De woorden die Ik tot

u spreek, spreek Ik niet vanuit Mijzelf” (Joh. 14:10). Terecht kan dan ook worden gesteld dat er geen uitspraak is die meer heerlijkheid en gezag aan het geschreven Woord toekent, dan dit woord van Christus.

Nauw hiermee verbonden is de wijze waarop Christus de Schrift gebruikte. Hoe heeft Hij het Oude Testament beschouwd en gehanteerd? Op zichzelf is dit een doorslaggevende factor voor onze beschouwing. Want wie kan er met meer gezag, met meer kennis van zaken spreken dan Hij? Hij kon zeggen: *Wij spreken wat Wij weten!* En dat niet alleen, maar alles wat de Heer deed en zei, gebeurde in volledige harmonie met Zijn Vader in de hemelen (zie Joh. 3:11; 7:16; 8:28; 12:49-50).

Dit geldt dus ook als de Heer spreekt over het Oude Testament. Wie zegt dat Christus Zich in de houding ten opzichte van de Schriften heeft aangepast aan de opvattingen van Zijn tijd, maakt bovenstaande uitspraken tot een aanfluiting. Bij het terechtwijzen van de schriftgeleerden, farizeeën en sadduceeën, het onderwijs aan de menigten, of de mededelingen in de engere kring van de discipelen, handhaaft de Heer altijd het gezag van de Schrift. Bij elk gesprek, bij elk twistpunt heeft de Schrift het laatste woord. Van de wet en de profeten getuigt Hij: *“Want voorwaar, Ik zeg u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal niet één jota of één tittel van de wet voorbijgaan, totdat alles is geschied”* (Matt. 5:18). Het kleinste letterteken staat er dus niet voor niets. Er is moeilijk een tekst te vinden die het gezag van de Schrift, wat de details betreft, zo hoog aanslaat als deze.

Een bijzondere vermelding verdient de wijze waarop de Heer Jezus tijdens de verzoeking in de woestijn de satan afwees. Ook hier beriep Hij Zich op de Schrift, en wel op het boek Deuteronomium – het meest aangevallen geschrift van de Pentateuch. Hier vervalt het argument van mogelijke aanpassingen helemaal. Hier behoeften geen Schriftgedeelten

te worden aangehaald, die niet een geheel zuivere tekst zouden weergeven. Hij, de Zoon van God, kon toch met Zijn eigen woorden de verleider wel afwijzen? Zo ging het echter niet. Op elke verleiding van de boze was het antwoord: “Er staat geschreven”.

Wij zien hier hoe effectief het Woord van God is als een zwaard. Eén enkel woord, één tekst uit de Schrift was voor de Heer voldoende om Satan te weerstaan. En dat niet alleen, het was ook voor de tegenstander voldoende. Satan ging weg en had geen weerwoord meer. Dat is het gebruik dat de Heer Jezus, de Zoon van God, de Schepper van hemel en aarde, maakte van Gods Woord. Als iemand het Woord kende, was Hij het toch wel? Hij noemt het in Openbaring 3:8 “*Mijn Woord*”, en in Johannes 14:24 spreekt Hij over “*Mijn woorden*”.

2.3. Het getuigenis van de apostelen over het O.T.

Naast het getuigenis van de Heer Jezus over het Oude Testament, hebben we dat van de apostelen. Petrus schrijft: “*Weet dit eerst, dat geen profetie van de Schrift een eigen uitlegging heeft. Want niet door de wil van een mens werd ooit profetie voortgebracht, maar heilige mensen van Godswege hebben, door de Heilige Geest gedreven, gesproken*” (2 Petr. 1:20-21).

Hier vinden we een duidelijke vermelding dat de profetie geïnspireerd is. Daarbij moeten we bedenken dat voor een Israëliet de geschiedkundige boeken Jozua tot en met Koningen tot de *profeten* van het Oude Testament behoorden. Verder dat ook David in de psalmen als *profeet* spreekt. Zelfs Abraham wordt een *profeet* genoemd. We mogen deze uitspraak dus beslist niet beperken tot wat wij nu profetie noemen, met andere woorden: de boeken Jesaja tot en met Maleachi.

Paulus getuigt ook: *“Alle Schrift is van God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid”* (2 Tim. 3:16).

Petrus noemt de mensen die de profetie uitspraken: *“heilige mensen”*, en Paulus zegt hetzelfde van de Schrift: *“heilige geschriften”*. Deze geschriften vat hij in 2 Timoteüs 3:16 samen met: *“Alle Schrift”*. Dit omvat dus niet alleen de profetie (hoe ruim ook genomen), maar het hele Oude Testament. Het laatste vers luidt letterlijk: *“Alle Schrift God-ingegeven en nuttig”*.

2.4. Het getuigenis van de apostelen over het N.T.

Als we naar het Nieuwe Testament gaan, zien we dat *Petrus* de brieven van *Paulus* tot de Schriften rekende. Dit blijkt uit 2 Petrus 3:15-16, waar we lezen: *“En acht de lankmoedigheid van onze Heer voor behoudenis, zoals ook onze geliefde broeder Paulus, naar de hem gegeven wijsheid u geschreven heeft; evenals ook in alle brieven, waarin hij over deze dingen spreekt, waarvan sommige moeilijk te verstaan zijn, die de onwetenden en onstandvastigen verdraaien, zoals ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf”*. Daarbij valt nog op te merken dat het woord dat door *Schriften* wordt vertaald, alleen wordt gebruikt voor het Woord van God en nooit voor andere documenten. Hetzelfde geldt voor 2 Timoteüs 3:16 en andere plaatsen.

Ook *Paulus* rekent nieuwtestamentische geschriften tot de Schriften. Het bewijs hiervoor levert het slot van Romeinen 16, waar we lezen: *“Hem nu die machtig is u te bevestigen, naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, volgens de openbaring van de verborgenheid, die in de tijden van de eeuwen verzwegen is geweest, maar die nu is geopenbaard en die door profetische Schriften, naar het bevel van de eeuwige God, tot geloofsgehoorzaamheid aan alle volken is bekendgemaakt”* (Rom. 16:25-26).

Dit is een buitengewoon sterk getuigenis. Van zijn eigen prediking zei Paulus: *“En daarom ook danken wij God onophoudelijk dat u, toen u van ons het woord van de prediking van God hebt ontvangen, het hebt aangenomen niet als een woord van mensen, maar, zoals het waarlijk is, als Gods woord, dat ook werkt in u die geloof”* (1 Tess. 2:13). Het slot van de Romeinenbrief geeft dus aan dat het evangelie en dan nog wel de speciale openbaring ervan die aan Paulus was gegeven (“mijn evangelie”), met hetzelfde gezag in schriftelijke vorm is bekendgemaakt. Paulus *predikte* niet alleen Gods woord, zijn *brieven* waren eveneens Gods woord.

2.5. Gods openbaring aan ons

Het Woord van God begint in Genesis 1:1 als volgt: *“In het begin schiep God hemel en aarde”*. Wie is God? God geeft geen verklaring van Wie Hij is. God is *God* en het schepsel heeft dat te aanvaarden. God spreekt en als Hij ons Zijn Woord geeft, moeten wij ons hoofd eerbiedig buigen en luisteren. De juiste houding is dus: *Spreek Heer, want Uw knecht hoort*. Maar God heeft aan allen die door genade Zijn kinderen zijn geworden, Zijn eigen *hart* geopenbaard. Er is een lied dat zegt: ‘Al wat in Uw harte woont, hebt U mij in ‘t Woord getoond’. Daarom zegt de Heer ook: *“Alles wat Ik van Mijn Vader heb gehoord, heb Ik u bekend gemaakt”* (Joh. 15:15). En: *“De Geest van de waarheid zal u in de hele waarheid leiden”* (Joh. 16:13).

Hoe deze openbaring, het doorgeven en het aannemen ervan kunnen plaatsvinden, wordt uiteengezet in 1 Korintiërs 2:7-16. In het voorafgaande gedeelte laat de apostel zien dat het voor de mens zelf onmogelijk is door middel van de wijsheid, met behulp van zijn intellect, God te leren kennen. God heeft in Zijn wijsheid die weg afgesloten. Om God te leren kennen, is de mens afhankelijk van de *dwaasheid* van de prediking.

De apostel spreekt wel wijsheid, maar het is een wijsheid die niet van deze wereld is. Wat die wijsheid inhoudt, is niet door waarneming te verkrijgen: “Wat geen oog heeft gezien (...)”.

Het voorgeslacht, oftewel de historie, heeft het evenmin bekend kunnen maken: “Wat geen oor heeft gehoord (...)”. De menselijke wijsbegeerte heeft het ook niet aan het licht gebracht: “Wat in geen mensenhart is opgekomen”. Hoe is het dan wel te verkrijgen? *“Maar God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest, want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten van God”*. Zoals de menselijke geest het innerlijk van de mens kent, zo kent de Geest van God het innerlijk van God. En zo kan de apostel getuigen: *“Want wij hebben niet ontvangen de geest van de wereld, maar de Geest die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons door God geschonken zijn”*.

Openbaring is één ding, de mededeling ervan is een tweede. De openbaring kan zuiver zijn, maar is de mededeling dat ook? Ja, want hierover heeft God gewaakt. Paulus vervolgt: *“Hiervan spreken wij ook, niet met woorden die menselijke wijsheid leert, maar die de Geest leert, geestelijke dingen door geestelijke woorden mededelende”*. Wij hebben in de Bijbel geen uitgewerkte definitie van wat inspiratie is, hoewel het beginsel meerdere malen wordt vermeld. Deze tekst komt er echter heel dicht bij en zegt dat de Geest aan de apostelen de *woorden* leerde en dat deze woorden een *geestelijke* betekenis hebben. De natuurlijke mens kan die dingen niet aannemen. Dit is de niet-wedergeborene mens, die alleen wordt beheerst door zijn natuurlijke leven. Zo iemand kan de gedachten van God niet verstaan.

Maar dit wil niet zeggen dat *iedere* wedergeborene geestelijk is en de gedachten van God kan begrijpen. Hier doen zich twee mogelijkheden voor. Een ‘geestelijk’ mens wordt beheerst door het nieuwe leven in hem en door de Heilige Geest die in hem

woont. Maar niet iedere wedergeborene is geestelijk. Paulus spreekt over gelovigen die ‘vleselijk’ waren (1 Kor. 3:3).

2.6. Een sleutel voor het verstaan

Een sleutel die daarbij hoort om het Woord van God te verstaan, geeft de Heer Jezus Zelf, als Hij tegenover de Joden zegt: *“Als iemand Zijn wil doen wil, zal hij van deze leer erkennen of zij uit God is, of dat Ik vanuit Mijzelf spreek”* (Joh. 7:17). Dit is een absolute voorwaarde voor het verstaan. God geeft geen licht aan iemand in wiens hart niet de volkomen bereidheid is alles te doen wat Gods Woord aan hem openbaart. God geeft geen licht om ermee te schitteren, maar om *gehoorzaam* te zijn. Als deze bereidheid niet aanwezig is, zal men nooit Gods Woord begrijpen.

Daarbij komt nog een punt, waarvoor we terug moeten naar 1 Korintiërs 1. Daar staat in vers 18: *“Want het woord van het kruis is voor hen die verloren gaan, dwaasheid”*. En in vers 19: *“Ik zal de wijsheid van de wijzen doen vergaan, en het inzicht van de verstandigen te niet doen”*. En in vers 20 en 21: *“Heeft God niet de wijsheid van de wereld tot dwaasheid gemaakt? Want daar volgens het bestel van Gods wijsheid de wereld niet door de wijsheid tot kennis van God is gekomen, heeft het God behaagd door de dwaasheid van de prediking te behouden hen die geloven”*.

God heeft de mens geschapen als een drie-eenheid. De mens heeft een ziel, dat is de zetel van de persoonlijkheid, van het eigen ik. Hij heeft een geest en hij heeft een lichaam. Het lichaam is het instrument waardoor de ziel en de geest zich openbaren; die kunnen het namelijk niet rechtstreeks. De geest is het hogere deel van de mens, wat hem in belangrijke mate onderscheidt van de dieren. De dieren zijn ook levende zielen, maar ze zijn het op een andere wijze geworden.

God heeft de dieren als levende zielen geschapen. De mens is een levende ziel geworden, doordat God de levensadem in hem blies (Gen. 2:7).

Maar daarnaast bezit de mens een geest, die de dieren niet hebben. Dat is het hogere deel van de mens, waarmee het intellect in verbinding staat en waardoor hij een persoonlijke relatie kan aangaan met God. God heeft dit aan de mens geschonken, opdat hij Hem met inzicht zou kunnen dienen. Maar de mens heeft zijn verstand niet gebruikt om God te dienen, maar zich boven God te stellen en God te oordelen, zodat hij zelfs tot de uitspraak is gekomen: *Er is geen God* (Ps. 14). Nu heeft God als het ware een slagboom opgericht en gezegd: Nooit zal een mens door zijn intellect, door zijn geest, Mij leren kennen en Mijn gedachten leren verstaan. Dat kan alleen door de Heilige Geest en het nieuwe leven dat iemand in de wedergeboorte ontvangt. Zo heeft God de wijsheid van deze wereld tot dwaasheid gemaakt.

2.7. Goddelijke inspiratie

Zoals opgemerkt, vinden we nergens in de Schrift een definitie van inspiratie. Hoe zouden wij dan nu een theorie over inspiratie kunnen opstellen? Daarvoor zouden we zelf de ervaring van inspiratie hebben moeten meemaken. Zoals we de wedergeboorte door de Geest niet kunnen definiëren, kunnen we ook de inspiratie door de Heilige Geest niet definiëren. Beide zijn echter op te merken als feit. En het feit van de inspiratie vinden we de hele Schrift door. Daarbij valt de nadruk niet zozeer daarop dat *de schrijvers* geïnspireerd werden, als wel dat *hun geschriften* geïnspireerd zijn. De schrijvers werden namelijk op een bepaald ogenblik, voor een bepaalde tijd geïnspireerd, hun geschriften zijn het echter *altijd*. De schrijvers faalden als personen dikwijls in hun privéleven, maar wat ze schreven onder de leiding van de Geest is onfeilbaar.

Hoe is het dan te verklaren dat de stijl van bijvoorbeeld de brieven van Johannes zo heel anders is dan die van Petrus of van Paulus? Een illustratie die dit het duidelijkst verklaart is de volgende. Veronderstel dat een veelzijdig musicus diverse instrumenten gaat bespelen. Elk instrument geeft de muziek weer die de musicus speelt, en zoals hij die speelt. Maar de piano geeft geen orgelklank en de trompet niet het geluid van de fluit.

De idee van de mechanische inspiratie, waarbij de persoonlijkheid van de schrijver zou zijn uitgeschakeld en hij tot een automaat wordt verlaagd, is vreemd aan de Schrift. Anderzijds blijkt uit Matteüs 5:18 en 1 Korintiërs 2:13 dat de inspiratie zich uitstrekt tot de *woorden* en zelfs tot onderdelen daarvan. Hoe dit kan? Een woord van de Heer, in een ander verband geuit, zal hier licht op werpen: *“Maar wanneer zij u overleveren, wees niet bezorgd hoe of wat u spreken zult; want het zal u op dat ogenblik gegeven worden wat u spreken zult; want niet u bent het die spreekt, maar het is de Geest van uw Vader die in u spreekt”* (Matt. 10:19-20).

Als dit principe geldt voor de gelovige die verantwoording van zijn geloof moet afleggen, zou dit dan voor God onmogelijk zijn als Hij speciaal Zijn gedachten wil meedelen in het geschreven Woord, dat de grondslag is van Zijn hele openbaring aan de mens en waarin Hij Zijn gedachten aan ons meedeelt?

Ten slotte nog iets over de kracht van Gods Woord. Daarvan lezen we in Hebrëen 4 het volgende: *“Want het woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt de gedachten en overleggingen van het hart. En geen schepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem met wie wij te doen hebben”* (Hebr. 4:12-13).

Dit is Gods getuigenis over Zijn Woord. Het dringt niet alleen tot het hart door. Dat doet het ook, want het oordeelt de gedachten en overleggingen van het hart. Het ontdekt dus de achtergrond van onze woorden, want het beoordeelt de *gedachten*. 'Gedachten zijn tolvrij', zegt de mens. Maar Gods Woord zegt dit niet! Het gaat echter nog verder, het Woord proeft zelfs de *bronnen* waaruit onze gedachten voortkomen. Het beoordeelt óf ze voortkomen uit de ziel, de zetel van de gevoelens en de verlangens, óf uit de geest, de zetel van het intellect.

3. Wat moeten we aan met schijnbare tegenstrijdigheden in de Bijbel?

3.1. Heeft de Bijbel nog gezag?

Deze vraag is een beetje misleidend. De kwestie waar het om gaat is niet of de Bijbel nog gezag heeft, maar hoe het gezagsterrein van de Bijbel moet worden afgebakend. En onlosmakelijk daarmee verbonden is de vraag hoe de Bijbel moet worden uitgelegd.

In onze tijd valt niet zozeer een gezagsontkenning, als wel een *gezagsbeperking* op te merken. Eerlijkheidshalve moet daarbij worden opgemerkt dat er ook aan *gezagsuitbreiding* gedaan wordt. Daarover willen we het nu niet hebben¹. Men wil het gezag van de Bijbel *beperken* en laat de uitleg bepalen door normen die buiten het terrein van de Bijbel zelf liggen. Deze

---

1 Vergelijking van de diverse geslachtsregisters laat zien, dat ze niet een puur rekenkundige maar een morele waarde hebben. Het is niet de bedoeling er een sluitende chronologie op te bouwen. Sprekender voorbeeld: Als iemand op grond van de uitspraak van Jozua: 'Zon sta stil (...)' leert dat de zon om de aarde draait, dan geeft hij de Schrift iets in de mond wat zij niet pretendeert te leren en doet hij aan gezagsuitbreiding.

normen ontleent men bijvoorbeeld aan het terrein van de natuurwetenschap, het historisch-archeologisch onderzoek, de hedendaagse ethiek en moraal, enz. Deze normen zijn natuurlijk niet absoluut van aard, aangezien de mens zelf erbij betrokken is. Het zijn in feite buitenbijbelse normen.

3.2. Tegenspraak

Zodra het echter om zgn. tegenstrijdigheden in de Bijbel gaat, hebben we met een zuiver bijbelse norm te maken. Althans, dat lijkt zo. Wanneer iemand twee bijbelgedeelten leest die hij niet met elkaar kan rijmen, dan ligt het voor de hand dat hij zich afvraagt of het Gods bedoeling is dat wij de Schrift in alles *letterlijk* nemen. En laat ik nu vooropstellen dat er inderdaad *tegenspraak* in de Bijbel voorkomt. Ik gebruik hier met opzet het woord ‘tegenspraak’, niet de term ‘tegenstrijdigheid’. Als Jan zegt: ‘De kerk staat rechts van de school’, en Piet zegt: ‘Hij staat links van de school’, dan is er tegenspraak. Maar er is toch geen tegenstrijdigheid, namelijk wanneer Jan vóór en Piet *achter* de school blijken te staan.

Er is dus wel tegenspraak, en die vindt zijn oorzaak in drie dingen:

(1) Ten eerste doordat de Bijbel Gods Woord is. Als we bij het lezen van de Bijbel nergens moeilijkheden zouden vinden, zouden we met recht het goddelijke karakter van de Schrift in twijfel mogen trekken. Zo leert de Schrift aan de ene kant dat iemand die gelooft voor eeuwig behouden is, en dat niemand Gods kinderen uit de hand van de Vader kan rukken. Dat is de lijn van Gods genade.

Aan de andere kant wordt er duidelijk gesteld dat iemand die afwijkt op een weg is die naar het verderf leidt. Dat is de lijn van de menselijke verantwoordelijkheid. Zal ik nu op grond

van die tegenspraak, hetzij de ene waarheid, hetzij de andere opgeven? Of kan ik proberen een soort middenweg te vinden? Of kan ik het gezag van de Bijbel om op dit vlak het laatste woord te spreken, in twijfel trekken?

Welnee, we laten eenvoudig *beide* aspecten van de goddelijke waarheid staan waar ze staan, en we passen ze toe daar waar de Geest van God wil dat we ze toepassen. De twijfelmoedige gelovige richten we op met het woord: 'Niets kan ons scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heer', en de in zonde gevallen christen houden we de vermaning voor: 'Wie naar het vlees leeft, zal sterven'. En als we eenmaal zullen kennen zoals we gekend zijn, zullen we zien dat de beide lijnen volkomen parallel lopen.

(2) Er is ook tegenspraak doordat dezelfde gebeurtenis soms vanuit twee verschillende gezichtspunten worden belicht. Waarom zou ik ook nu niet bij beide dingen leven, en ze in hun gegeven kader beschouwen? Laat ik eenvoudig aannemen wat Matteüs beschrijft en de les daaruit trekken, en ook zoals Lucas het beschrijft en de les opmerken van zijn beschrijving. Misschien dat we een bepaalde synthese tussen de twee beschrijvingen kunnen vinden, maar ook al vinden we die niet, laten we ons dan niet erboven stellen door hetzij de ene schrijver, hetzij de andere van een fout te betichten. Neem beide aspecten zoals de Geest van God ze in het Woord weergeeft.

(3) Dan is er nog een derde soort tegenspraak, en dat kan werkelijk een tegenstrijdigheid zijn, namelijk wanneer er door de overschrijvers van de handschriften een fout is gemaakt. Een duidelijk voorbeeld daarvan vinden we in de leeftijdsopgave van koning Achazja, koning van Juda. Volgens 2 Koningen 8 is hij zijn koningschap op 22-jarige leeftijd begonnen, en volgens 2 Kronieken 22 was hij toen 42 jaar oud. In het oorspronkelijke

is het verschil in schrijfwijze zo miniem, dat een fout bij het kopiëren gemakkelijk kon voorkomen.

3.3. Onze logica

Tegenstrijdigheden van de laatste soort kunnen we buiten beschouwing laten, omdat ze het principe niet raken. De tegenspraak van de eerste categorie is ook niet onderworpen aan ons oordeel, want uiteindelijk zijn Gods gedachten hoger dan de onze. Het gaat ons dus om verschillende beschrijvingen van een en dezelfde gebeurtenis, om verschillende opgaven van aantallen, waarbij niet aan een kopieerfout te denken is, enz.

Wanneer iemand nu bij de twee weergaven van de volkstelling van David een verschillend aantal getelden aantreft, of bij Matteüs een andere beschrijving van het kruislijden vindt dan bij Lucas, dan mag hij menen hier een bijbelse norm te vinden om het gezag of de uitleg van de Bijbel door dit verschil te laten bepalen, maar dan heeft hij toch geen zuiver bijbelse norm. En wel om de eenvoudige reden dat hij zijn eigen logica inschakelt. Er is tegenstrijdigheid volgens zijn gedachten. Waar het echter op aankomt, is de vraag of wij onze gedachten en overleggingen onderwerpen aan de gehoorzaamheid van Christus.

Er zijn namelijk twee houdingen mogelijk. De éne waarbij ik zeg: 'Volgens mijn logisch denken is dit niet te rijmen. Dus wil de Bijbel kennelijk niet zo letterlijk genomen zijn en pretendeert hij niet onfeilbaar te zijn, enz.'. De andere houding is deze: 'Ik kan dit met mijn logisch verstand niet rijmen, maar het staat voor mij vast dat ik de Bijbel heb te nemen zoals het geschreven staat. Zo heeft Christus Zelf het Oude Testament aangenomen en gehanteerd, en de apostelen eveneens'. En deze wijze van benadering maakt uit of ik als gelovige de stem

ben van de Vader, of de stem van de duivel. Als ik mijn eigen gedachten maatgevend laat zijn en het Woord van God volgens die gedachten ga uitleggen, of het in zijn gezag ga beperken, dan doe ik in feite hetzelfde wat Simon Petrus deed toen hij tegen de Heer zei: 'Dat zal U geenszins geschieden', en ben ik een spreekbuis van Satan zoals hij het was.

3.4. Enkele voorbeelden

Laat me een paar praktische voorbeelden hiervan geven. In Matteüs 1 wordt het aantal geslachten van Abraham tot op Jezus Christus bepaald op 42 geslachten. Maar men behoeft slechts 1 Kronieken 3:11-12 na te gaan om te zien dat in de tweede tabel van veertien geslachten drie koningen zijn weggelaten. En vergelijking met Lucas 3 laat zien dat deze schrijver over dezelfde periode 56 geslachten telt. Mag ik nu de conclusie trekken dat hier een historische onjuistheid is? Wil de Bijbel dus op dit gebied geen gezag hebben?

Nee, wat we te doen hebben is ons af te vragen wat de bedoeling van God met dit geslachtsregister is. Bevat het een zuiver 'rekenkundige weergave', of worden hier de geslachten opgetekend zoals ze voor God bestaan? En waarom worden juist deze drie koningen weggelaten? Kijk, dan heb ik kans dat ik een les van God ontvang, waarmee ik iets kan doen. Net zo goed als er een les zit in het feit dat in het register van Matteüs Sara, Rebekka en Lea niet worden genoemd, maar Tamar, Rachab en Ruth wel. Dan krijg ik een les, omdat ik me onder het Woord gesteld heb en niet erboven.

Het verhaal van de volkstelling van David verschilt niet alleen in weergave van het resultaat (het aantal getelden), maar ook in de aanhef. In het ene geval staat er dat de Here David aanzette om het volk te tellen, in het andere geval wordt dit aan de satan toegeschreven. Voor ons gevoel is hier een

tegenstrijdigheid. Maar als ik beide aanneem en vraag: ‘Heer, wat hebt U mij hierdoor te zeggen?’ en dit vergelijk met het licht dat andere Schriftgedeelten erop werpen (bijv. Job 1 en 2), dan gaat de Schrift tot *mij* spreken in plaats van dat *ik* de Schrift ga beoordelen.

Ten slotte nog dit. Veronderstel dat de spijziging van de 4000 en die van de 5000 in twee verschillende evangeliën zouden staan. Ik ben ervan overtuigd dat men dat zou hebben aangegrepen om de betrouwbaarheid van de Bijbel in diskrediet te brengen. Twee spijzigingen? Dat is toch niet aannemelijk? Matteüs of Marcus, of ... heeft wat met de cijfers gegoocheld. Maar nu staat de ene spijziging in alle vier evangeliën, en de andere in twee ervan! Heel wat tegenspraak in de Bijbel, zoals de verschillende plaatsing van de tempelreiniging, het genezen van blinden vóór of na het verlaten van de stad, enz. zou verdwijnen, of althans blijken geen tegenstrijdigheid te zijn, als we hieraan meer aandacht zouden schenken. Laten we steeds de nauwkeurigheid van de Schrift in acht nemen en de lessen leren die daarin voor ons gelegen zijn.

We kunnen over de kwestie of het Woord van God en de Bijbel volkomen identiek zijn misschien van gedachten verschillen, hoewel het naar mijn mening onmogelijk is dit onderscheid te maken. Op zichzelf echter is dat niet de hoofdzaak. De grote vraag voor ons is of wij de Schriften beschouwen en gebruiken, zoals de Heer Jezus en de apostelen dat hebben gedaan. Zijn wij daarin hun navolgers, of weten wij het beter dan zij?

4. Slotopmerkingen

De vraag is gesteld: Moeten we niet duidelijk onderscheid maken tussen Gods Woord en onze eigen interpretatie hiervan? We willen proberen er iets van te zeggen en hopen elders uitvoeriger in te gaan op de principes die men in acht moet nemen bij het uitleggen en interpreteren van de Schrift, waarbij men probeert door te dringen tot de betekenis en de bedoeling van de tekst. We stellen voorop dat het bij deze vraag niet gaat om de interpretatie die de moderne theologie van de Bijbel geeft, maar om de uitleg van gelovige bijbelonderzoekers. Het is goed dat we met belangstelling en dankbaarheid kennis nemen van wat zij ons te zeggen hebben in woord en geschrift.

Het lezen en bestuderen van de Schrift leidt niet altijd tot het rechte verstaan ervan. Dat de natuurlijke mens Gods gedachten niet kán verstaan, wordt uitdrukkelijk door de Schrift zelf gezegd (1 Kor. 2:14). Maar ook een gelovige kan in een gezindheid zijn, die het hem onmogelijk maakt Gods Woord te begrijpen. Er zijn bepaalde voorwaarden waaraan men moet voldoen, om te kunnen doordringen tot de zin van de Schrift! Maar zelfs wanneer hieraan is voldaan, kan het voorkomen dat een bepaald Schriftgedeelte op tweeërlei wijze wordt uitgelegd. En we moeten toch aannemen dat de Heilige Geest zich niet dubbelzinnig uitdrukt, en dat er maar één uitleg is die in overeenstemming is met de bedoeling van Gods Geest.

Iets anders is het feit dat men van een Schriftgedeelte meer dan één geestelijke toepassing kan geven. De toepassing is echter iets anders dan de exegese, de Schriftuitleg. Voor beide is de leiding en voorlichting van de Heilige Geest nodig, maar dat waarborgt geen onfeilbaarheid. De door Gods Geest geïnspireerde schrijvers van de bijbelboeken hebben nauwkeurig de gedachten van God weergegeven, precies zoals God het heeft gewild. We mogen echter de uitleg van de Schrift niet vereenzelvigen met de Schrift zelf. Gods Woord is volmaakt, onze uitleg niet. Ons kennen is nu eenmaal ten dele en onvolkomen.

Gelukkig is er heel veel in de Bijbel niet problematisch. Psalm 119:130 zegt: “Het openen van Uw woorden *verspreidt licht*”, en niet: “Het openen van Uw woorden *schept problemen*”. In het algemeen is Gods Woord duidelijk en klaar. De gelovige die er niet in de eerste plaats op uit is moeilijkheden en problemen op te sporen, wordt op duidelijke wijze aangesproken als hij de Schrift leest. Hij vindt hierin voedsel voor zijn hart, een lamp voor zijn voet en een licht op zijn pad. Het probleem van de tweërlei uitleg – ook onder broeders die als Schriftverklaarders onder ons gezag hebben – doet zich om zo te zeggen voor op een lager niveau en betreft niet de fundamentele waarheden.

Natuurlijk moeten we acht geven op de leer (1 Tim. 4:16), en we worden ook gewaarschuwd voor valse leraars. Johannes noemt een geval dat we iemand die “deze leer niet brengt”, zelfs niet in onze huizen moeten ontvangen en hem niet moeten begroeten. Maar dan gaat het om mensen die de Vader en de Zoon loochenen. Een verkeerde leer mag in het midden van de gemeente niet worden geduld, evenmin als een verkeerde levenspraktijk. We moeten echter oppassen dat we niet al te snel het woord ‘dwaalleer’ gebruiken, als we iets horen waarmee we het niet eens kunnen zijn. Verschil van inzicht op ondergeschikte punten blijft mogelijk, zelfs wanneer de Schriftuitleg plaatsvindt volgens bijbelse beginselen. We

moeten dan verdraagzaam zijn en bereid om naar de ander te luisteren.

Laten we lering trekken uit de geschiedenis. Een dominee verkondigde ooit in een door hem geschreven boekje de mening dat de aarde een baan beschrijft om de zon en niet omgekeerd, en dat dit niet in strijd was met de uitspraken van de Schrift. Daarmee zijn wij het natuurlijk roerend eens. De meesten van zijn geloofsgenoten meenden toen echter in Prediker 1:4-5 iets anders te moeten lezen. En zij wezen het argument dat de Bijbel daar over de dingen spreekt op een wijze, zoals wij dat ook in het dagelijks leven doen, met verontwaardiging van de hand. Allemaal niet zo belangrijk. Jammer alleen dat de dominee om die reden uit zijn ambt werd ontslagen! Niet op grond dus van de uitspraken van de Schrift, maar op de beschuldiging van een foutieve exegese.

Dit moet ons wel tot voorzichtigheid manen. Er is onderscheid tussen de uitspraken van Gods Woord en onze exegese daarvan. Laten we elkaar niet te gauw verketteren. En laten we vooral niet in de fout vervallen dat we de ander iets anders laten zeggen dan hij in werkelijkheid doet, en hem geen kwalijke bedoelingen toeschrijven! Dat is niet zo maar een opmerking. Zoiets heeft zich vele malen voorgedaan, ook in het midden van de Broeders. Wie iets weet van hun geschiedenis van de laatste 150 jaar, zal dat met schaamte moeten erkennen. *Eén zijn* met elkaar is iets anders dan het in alle opzichten *eens zijn* met elkaar!

J. Klein Haneveld

Tot slot wil ik nog wijzen op Marcus 12:24. Er waren in Israël twee groepen mensen, die illustreren wat we in Openbaring 22:18-19 hebben gelezen over het toevoegen aan en het afdoen van Gods Woord. De farizeeën wilden hun inzettingen aan het Woord toevoegen en daaraan dezelfde waarde en kracht verlenen. Daardoor maakten zij het Woord krachteloos. De sadduceeën voegden niet toe, maar deden af van Gods Woord. Van hen wordt gezegd dat zij niet geloofden in de opstanding, en evenmin in engelen en geesten.

Als deze mensen met een strikvraag bij de Heer komen en menen Hem daarmee gevangen te hebben, zegt Hij tegen hen vóórdat Hij op hun vraag ingaat: “Dwaalt u niet daarom, omdat u de Schriften niet kent en evenmin de kracht van God?” Onkunde van de Schrift kan een noodlottige oorzaak worden voor dwaling. Laten wij het Woord van God bestuderen en daarbij gebruik maken van de geschriften van hen die dat Woord liefhebben. Het niet kennen van de kracht van God is ongelof. Voor een opstanding, een wereld van geesten enz. is geen plaats in het menselijk denken.

Maar wij moeten een onbegrensd geloof hebben in de kracht van God. Als God deze wereld kan scheppen, kan Hij het net zo goed doen in zes dagen als in duizenden jaren. Zijn kracht is onbeperkt. Wij kennen de Schriften en de kracht van God. Ik geloof dat als we deze beide dingen voor de aandacht hebben en eruit leven, we ook weerstand kunnen bieden aan de dingen die op ons afkomen. Laten we vertrouwen hebben in Gods Woord en geloof in de kracht van God, die alles waar zal maken wat Hij heeft gezegd in Zijn Woord.

H. Wilts

In deze brochurereeks zijn eerder
de volgende titels verschenen:

Deel 1:

In het begin was het Woord

Deel 2:

De kronen van de christen

Deel 3:

Aspecten van het Koninkrijk van God

Deel 4:

De toekomst is dichtbij

Deel 5:

Aspecten van het werk van Christus

Deel 6:

**Het zevenvoudig 'weel!' van Christus
over het farizeïsme**

Deel 7:

Leven in de tussentijd

Deel 8:

Groeien in de genade

Deel 9:

Aspecten van de christelijke doop

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl